

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ**

УКРАЇНА – ЄС

*тенденції торгівлі агропродовольчими
товарами у 2019 році*

(за даними Державної митної служби України)

**І. Демчак, О. Митченко,
Г. Трофімова, О. Майданюк**

Київ, січень 2020 року

**Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського
господарства України**

**Український науково-дослідний інститут продуктивності
агропромислового комплексу**

УКРАЇНА – ЄС

*тенденції торгівлі агропродовольчими
товарами у 2019 році*

(за даними Державної митної служби України)

Київ, січень 2020 року

УДК 339:338.439.5](477:4ЄС)

У45

Автори: І. М. Демчак, О. О. Митченко, Г. В. Трофімова, О. Е. Майданюк

Рецензенти: *Т. О. Зінчук*, д.е.н., професор, Житомирський національний агроекологічний університет;

О. М. Файчук, к.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування.

Друкується за рішенням вченої ради Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу (протокол № 3 від 12 грудня 2017 р.).

Україна – ЄС: тенденції торгівлі агропродовольчими товарами / [І. М. Демчак, **У45** О. О. Митченко, Г. В. Трофімова, О. Е. Майданюк]. – К. : НДІ "Укראгропромпродуктивність", 2020. – 41 с.

ISBN 978-617-613-056-7

Науково-аналітичне видання містить інформацію про дослідження стану зовнішньої торгівлі агропродовольчими товарами за УКТ ЗЕД (1 – 24) між Україною та країнами Європейського Союзу. У виданні узагальнено інформацію про обсяги та динаміку експорту – імпорту агропродовольчих товарів, проаналізовано його товарну і географічну структуру, а також використання тарифних квот.

За джерело інформації слугували дані Державної фіскальної служби України, Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), Європейської Комісії та статистичної служби Європейського Союзу. Запропонований авторами матеріал має науково-практичну цінність, оскільки надається оперативно, з висвітленням комплексної інформації, що ґрунтується на достовірності даних.

Видання розраховане на керівників та фахівців аграрного сектора економіки, спеціалістів сфери державного управління, менеджерів сфери зовнішньоекономічної діяльності, науковців, викладачів вищих навчальних закладів і коледжів, докторантів, магістрів, студентів та усіх хто цікавиться проблемою експортоорієнтованого розвитку і перспективами аграрного сектора.

УДК 339:338.439.5](477:4ЄС)

Без права перевидання. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в інформаційному продукті, для освітніх або некомерційних цілей вирішується без отримання попередньої письмової згоди власників авторського права за умови посилання на його повну бібліографічну назву згідно з ДСТУ 8302:2015. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в даному інформаційному продукті, для перепродажу, інших комерційних цілей або угод (договорів) на розробку науково-дослідних робіт забороняється без отримання попередньої згоди власників авторського права. Ці умови відносяться і до видань попередніх років. Заявку на отримання такого дозволу слід направляти науково-організаційному відділу НДІ "Укראгропромпродуктивність" за адресою: 03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 2, або електронною поштою: uapp_god@ukr.net

ISBN 978-617-613-056-7

© Демчак І. М., Митченко О. О.,
Трофімова Г. В., Майданюк О. Е, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Зовнішня торгівля України <i>товарами усіх видів</i> з країнами ЄС	5
Зовнішня торгівля України <i>агропродовольчими товарами</i> з країнами ЄС	6
Розвиток взаємної торгівлі між Україною та країнами ЄС	7
Експорт та імпорт з ЄС окремих видів сільськогосподарської продукції у 2019 р., млн дол. США	8
Товарна структура імпорту агропродовольчих товарів з країн ЄС до України у 2019 році	9
Товарна структура експорту агропродовольчих товарів з України до країн ЄС у 2019 році	10
Зовнішня торгівля з ЄС окремими видами товарів	11
М'ясо та субпродукти птиці.....	11
Свинина свіжа, охолоджена або морожена	12
Олія соняшникова	13
Пшениця	14
Кукурудза	15
Мед натуральний	16
Насіння ріпака.....	17
Соеві боби.....	18
Молокопродукти.....	19
Соки	20
Спирти усіх видів	21
Оброблені томати	22
Макуха та інші відходи, одержані під час добування рослинних олій	23
Цитрусові.....	24
Солод та пшенична клейковина.....	25
ВИСНОВКИ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТКИ	28

ВСТУП

Розвиток інтеграції на європейському рівні є сучасною ознакою прогресивних змін у сільському господарстві. Європейські орієнтири надають аграрному сектору відповідний вектор розвитку та відкривають нові можливості для відродження сільського господарства, створюють додаткові порівняльні переваги на агропродовольчому ринку в умовах глобалізації економіки. Серйозним кроком з позиції поглиблення торговельних відносин між Україною та ЄС стала Угода про зону вільної торгівлі (ЗВТ), яка сприяє наближенню вітчизняного аграрного сектора економіки до європейських стандартів, адаптації його до Спільної аграрної політики ЄС (САП ЄС) та розширенню присутності на українському агропродовольчому ринку нових країн-членів ЄС [1].

Для успішного розв'язання завдань євроінтеграції аграрний сектор економіки України має достатньо передумов: багатий природно-ресурсний та експортний потенціал, вагомий людський капітал, поступово зростаючу інвестиційну привабливість, збережений уклад сільського життя та багатовікові традиції ведення сільського господарства. У цьому контексті дослідження та наукове осмислення досвіду формування європейської аграрної моделі сприятимуть проведенню структурних реформ у галузі сільського господарства та підвищенню рівня конкурентоспроможності агропродовольчої продукції на європейському та світовому ринках.

Зовнішня торгівля України товарами усіх видів з країнами ЄС

У 2019 р. ЄС став головним торговельним партнером України. Обсяг торгівлі товарами склав понад 46,0 млрд дол. США, або майже 42,0% від загального обсягу торгівлі України.

У 2019 р. експорт товарів до країн ЄС став рекордним і становив 20,8 млрд дол. США проти 25,5 млрд дол. США – імпорту.

Україна зберігає з ЄС від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами, що значною мірою пов'язане з невідповідністю українських товарів європейським стандартам, нижчою якістю вітчизняної продукції, а також обмеженням доступу на ринки окремих товарів.

Водночас слід відзначити позитивну динаміку скорочення дефіциту торгівлі з 2013 р. (мінус 10,3 млрд дол. США). У 2015 р. позитивні тенденції збереглися – дефіцит торгівлі становив 2,5 млрд дол. США, що є найкращим показником.

Однак, порівняно з 2015 р., у 2016 р. розрив між експортом та імпортом знову зменшився, а у 2019 р. спостерігалось збільшення сальдо до мінус 4,8 млрд дол. США.

У 2019 р. найбільшими покупцями українських товарів серед країн ЄС були Польща, Італія, Німеччина, Нідерланди, Угорщина та Іспанія.

Найбільші постачальники товарів на територію України серед країн ЄС були Німеччина, Польща, Італія, Франція, Угорщина та Словаччина.

У 2019 р. Німеччина та Польща є головними партнерами в торгівлі з Україною (понад третину загального обороту України з ЄС).

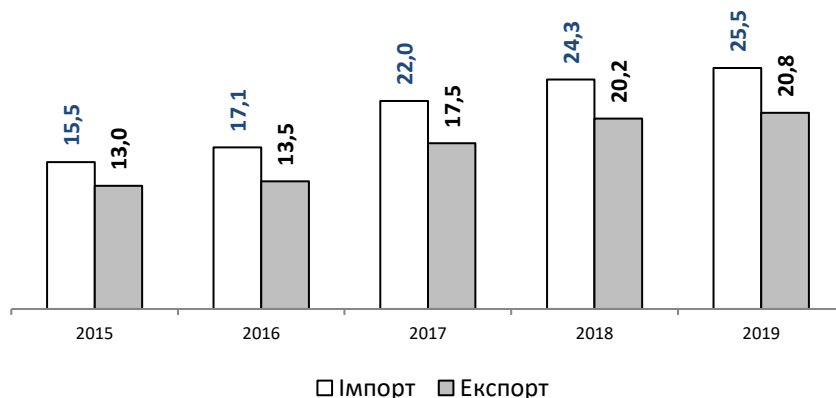

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі України товарами усіх видів з країнами ЄС, млрд дол. США

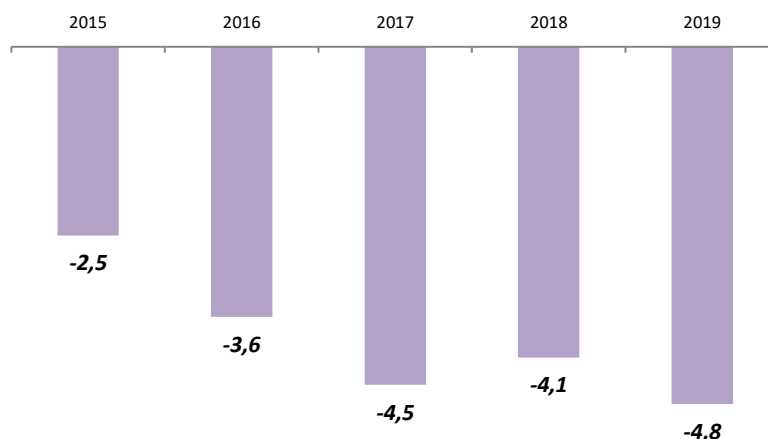
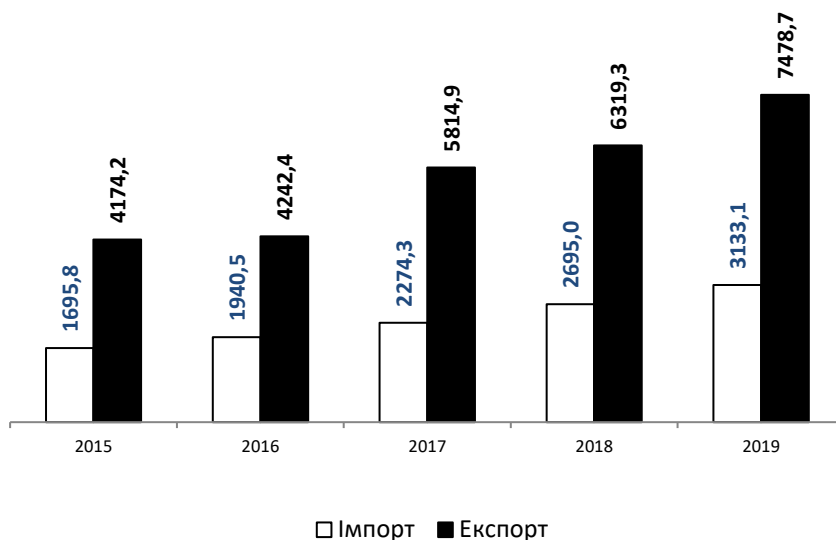

Рис. 2 Динаміка сальдо зовнішньої торгівлі продукцією усіх видів з країнами ЄС, млрд дол. США

Зовнішня торгівля України агропродовольчими товарами з країнами ЄС

Відносини України з Європейським Союзом (надалі ЄС) у сфері торгівлі сільськогосподарською продукцією набули важливого значення після підписання Угоди про асоціацію та створили низку переваг для українського аграрного сектору, серед яких, зокрема, лібералізація торгівлі продовольчими товарами, уніфікація санітарних та фітосанітарних заходів, поглиблення співробітництва у ветеринарній сфері та сільському господарстві в цілому.

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі України агропродовольчими товарами з країнами ЄС, млн дол. США

Відкриття європейського ринку, як одного з найбільших торгових ринків світу, дало можливість нашій країні торгувати на території з населенням понад 500 млн осіб.

Європейські перспективи підвищили вітчизняний зерновий, олійний, фруктовий потенціал та створили підґрунтя для розвитку м'ясного сектору, а в майбутньому – і молочного комплексу України. На сьогодні ЄС – основний торговельний партнер України.

На відміну від попередніх років важливу роль у зростанні товарного обороту з ЄС відігравав експорт.

Він сягнув рекордних за всі роки існування України обсягів, коли у 2017 р. перевищив 5814,9 млн дол. США, і далі динамічно зростає.

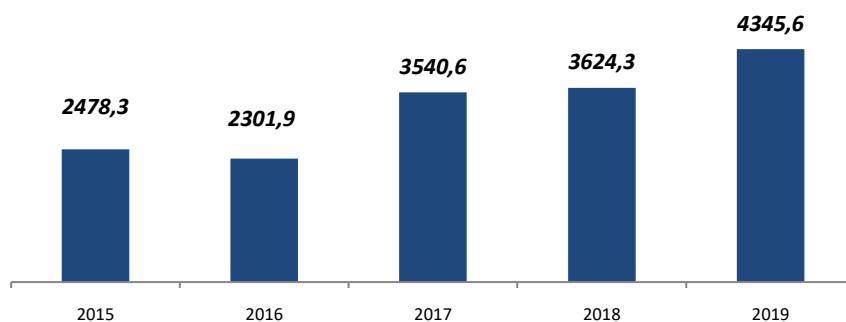
У 2019 р. експорт товарів АПК до країн ЄС збільшився на 18,3% порівняно з 2018 р., та на 28,6% порівняно з 2017 роком.

Зростаюча привабливість ринку ЄС підтверджується позитивним сальдо торгівлі за останні роки.

У 2019 р. позитивне сальдо досягло понад 4,3 млрд дол. США, що на 19,9% більше ніж у 2018 році.

У географічному розрізі імпорتنі та експортні потоки між ЄС та Україною мають значний рівень концентрації.

На п'ять найбільших торговельних партнерів у 2019 р. припадало понад 67,0% експортних поставок (Нідерланди, Іспанія, Німеччина, Польща та Італія) і 66,4% імпорتنих (Польща, Німеччина, Італія, Франція та Нідерланди).

Рис. 2 Динаміка сальдо зовнішньої торгівлі агропродовольчими товарами з країнами ЄС, млн дол. США

Розвиток взаємної торгівлі між Україною та країнами ЄС

На сьогодні країни ЄС займають провідне місце серед основних економічних партнерів України.

Якщо впродовж 2006 – 2012 рр. частка ЄС у загальноукраїнському імпорті усіх товарів знизилась з 37,1% до 31,3%, то протягом 2013 – 2019 рр. зазначений показник зріс до 44,5%, а у 2019 р. зменшився на 2,3 в.п.

Разом з тим, країни ЄС забезпечують лівову частку поставок продовольчої продукції до України – у 2006 – 2013 рр. частка ЄС в українському імпорті продукції АПК в середньому становила 38 – 39%, у 2014 р. – зросла до 40,8%, а у 2019 р. досягла рекордних 50,6%.

Українському експорту до ЄС характерні протилежні тенденції. Зокрема, частка експорту усіх товарів до країн ЄС після зниження у 2006 – 2010 рр. має тенденцію до зростання з випереджаючими темпами у 2014 – 2015 рр. після підписання Угоди про Асоціацію з ЄС.

Водночас, частка ЄС в українському експорті продукції АПК з 2011 р. по 2015 р. коливається в межах 26 – 28% і у 2017 – 2019 рр. спостерігається суттєвий ріст (рис. 2).

Незважаючи на зростання торгівлі України з ЄС, за даними Євростату, частка торгівлі продукцією аграрного сектору з Україною в загальному зовнішньоторговельному обороті країн ЄС залишається вкрай незначною.

Однак, серед найбільших сільськогосподарських імпортерів до ЄС, Україна посіла третю сходинку, поступившись США та Бразилії.

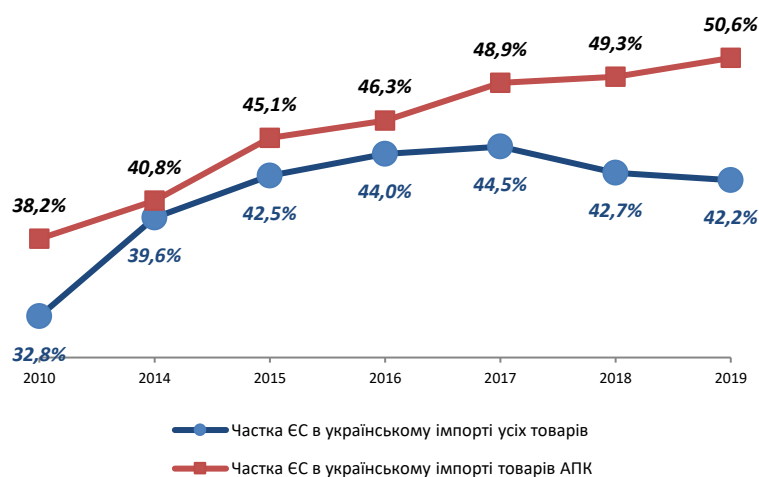

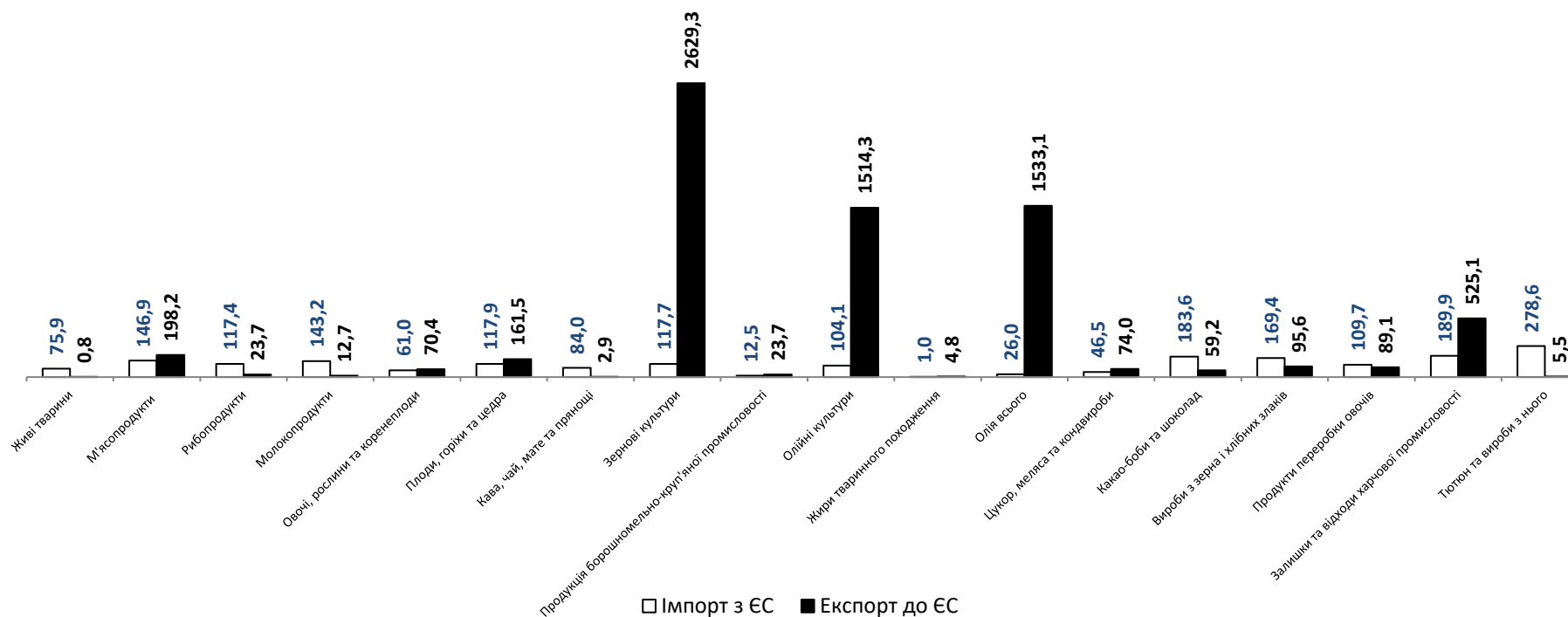
Рис. 1 Динаміка частки ЄС в імпорті товарів в Україну, % (розраховано на основі даних [1])

Рис. 2 Динаміка частки ЄС в українському експорті товарів, % (розраховано на основі даних [1])

Експорт та імпорт з ЄС окремих видів сільськогосподарської продукції у 2019 р., млн дол. США

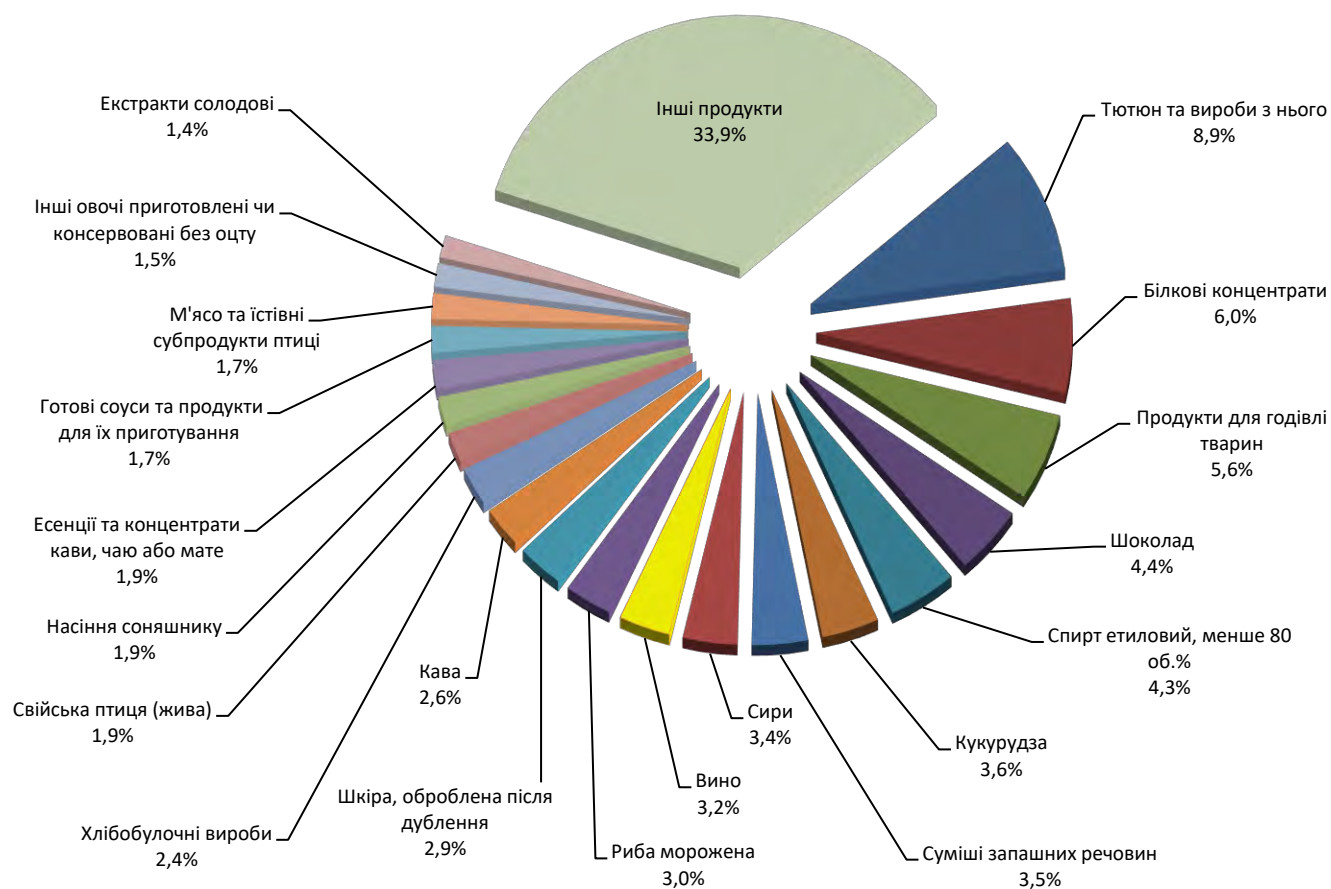

Сумарна частка зазначених на діаграмі видів сільськогосподарської продукції у вартості зовнішньоторговельного обороту продукції АПК між Україною та ЄС становить:

- **63,4%** – в імпорті Україною продукції АПК з ЄС;
- **93,9%** – в експорті Україною продукції АПК до ЄС.

Товарна структура імпорту агропродовольчих товарів з країн ЄС до України у 2019 році

Імпорт товарів АПК з ЄС характеризується досить диверсифікованою структурою – частка більшості товарів не перевищує 5% від загального імпорту (при цьому перевищили 5% межу лише тютюн та вироби з нього, білкові концентрати та продукти для годівлі тварин).

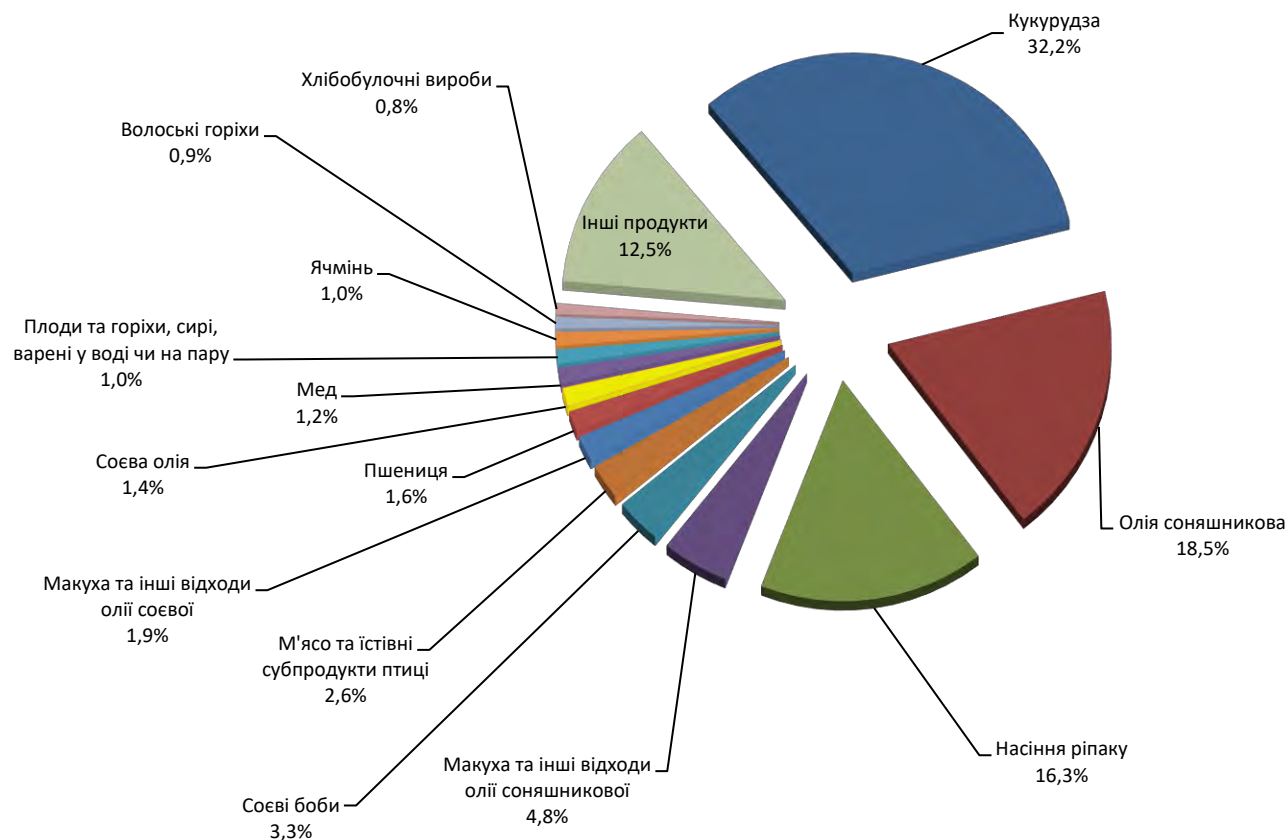

Загальна вартість імпорту продовольчих товарів з країн ЄС у 2019 р. склала – **3133,3** млн дол. США

Товарна структура експорту агропродовольчих товарів з України до країн ЄС у 2019 році

Вітчизняний експорт продукції АПК характеризується залежністю від декількох основних товарних позицій, що створює небезпеку значних коливань обсягів та вартості експортних поставок.

У 2019 р. 67,0% валютної виручки від експорту товарів АПК забезпечили кукурудза (32,2%), олія соняшникова (18,5%) та насіння ріпаку (16,3%). Макуха та інші відходи олії соняшникової становили 4,8%.

Загальна вартість експорту продовольчих товарів до країн ЄС у 2019 р. склала – **7478,7** млн дол. США

Зовнішня торгівля з ЄС окремими видами товарів

М'ясо та субпродукти птиці

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-експортер м'яса та субпродуктів птиці – у 2018 р. експорт становив 1,6 млн т проти 0,2 млн т імпорту.

Найбільшими покупцями курятини з країн ЄС є Гана (10,2%), Україна (8,7%) та Філіппіни (8,0%).

Основним постачальником м'яса та субпродуктів птиці на ринок ЄС є Україна (понад 45,0% від загального імпорту ЄС).

У 2019 р. квота становила
18,4 тис. т

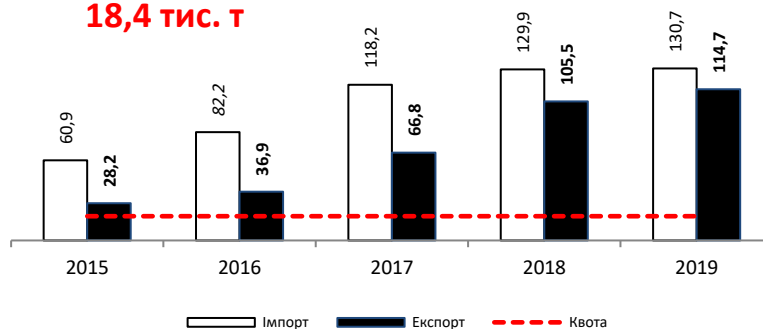

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі м'ясом та субпродуктами птиці з ЄС, тис. т

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. У 2006 – 2013 рр. Україна експортувала невеликі партії м'яса та субпродуктів птиці до ЄС. Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом **16 тис. т** м'яса та субпродуктів птиці з поступовим збільшенням до **70 тис. т** у 2020 – 2021 рр. **(ставка увізного мита 17,9 – 35,8 євро/100 кг залежно від видів продукції, в межах тарифної квоти – 0%)**.

Як результат, у 2019 р. експорт сягнув понад 114,7 тис. т, що на 8,8% більше 2018 р., експортна виручка – 194,8 млн дол. США.

Основними імпортерами вітчизняного м'яса та субпродуктів птиці серед країн ЄС у 2019 р. були Нідерланди – 28,2 тис. т (середня ціна – 1,82 дол./кг) та Словаччина – 21,3 тис. т (середня ціна – 1,48 дол./кг), частка яких становить відповідно 52,3% та 35,4% від обсягів українського експорту до ЄС.

Імпорт. У 2019 р. порівняно з 2010 р., імпорт м'яса та субпродуктів птиці (в основному морожені субпродукти птиці) збільшився майже вдвічі, і залишається найбільшим показником.

У 2019 р. обсяги імпорту збільшилися на 0,6% порівняно з 2018 р. та становили майже 130,7 тис. т. Основним постачальником частин тушок та субпродуктів птиці мороженої до України була Польща із часткою 61,7%.

Ціни. У 2019 р. м'ясо птиці експортували за середньою ціною 1,70 дол./кг, що на 23,6% менше ніж у 2018 р. (2,22 дол./кг). Імпорт здійснювався за ціною 0,40 дол./кг, що на 0,6% більше.

Сальдо. У 2019 р. сальдо торгівлі позитивне і становило 143,0 млн дол. США.

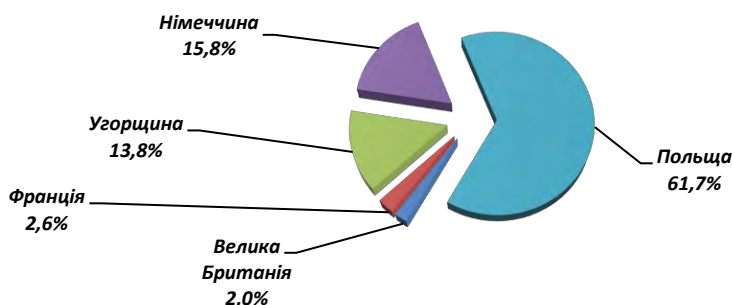

Рис. 2 Географічна структура імпорту Україною м'яса та харчових субпродуктів птиці з ЄС у 2019 році

Свинина свіжа, охолоджена або морожена

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-експортер свинини – у 2018 р. експорт становив 2,1 млн т проти 7,7 тис. т імпорту.

За даними Євростату самозабезпечення ЄС цим видом м'яса знаходиться на рівні 110-112%. Найбільші обсяги експортовано до Східної Азії, зокрема Китаю та Японії.

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом **20 тис. т** свинини свіжої, охолодженої або мороженої (базова ставка увізного мита коливається від 26,8 євро/100 кг до 86,9 євро/100 кг в залежності від типу продукції, в межах тарифної квоти – 0%).

Не дивлячись на це, у 2018 р. експорт свинини становив лише 16 тонн, а у 2019 р. – 14 тис. тонн.

Імпорт. Протягом 2015 – 2017 рр. імпорт свинини з країн ЄС мав тенденцію до зниження, суттєво змінилась і структура імпорту. У 2016 р. – в основному закуповувались субпродукти.

Країни ЄС забезпечують основну частину українського імпорту. У 2017 р. їх питома вага становила 89,4% від загального обсягу імпорту свинини, а у 2018 р. – 97,4%, а у 2019 р. – 96,4%.

У 2018 р. обсяги імпорту свинини свіжої, охолодженої або мороженої збільшились у 5 разів порівняно з 2017 р. та становили понад 25,0 тис. т. У 2019 р. цей показник зменшився на 27,6% порівняно з 2018 р. та становили 18,1 тис. т.

Ціни. У 2019 р. імпорт свинини здійснювався за ціною 1,94 дол./кг проти 1,80 дол./т у 2018 році.

Сальдо торгівлі негативне і становило у 2019 р. майже мінус 35,0 млн дол. США.

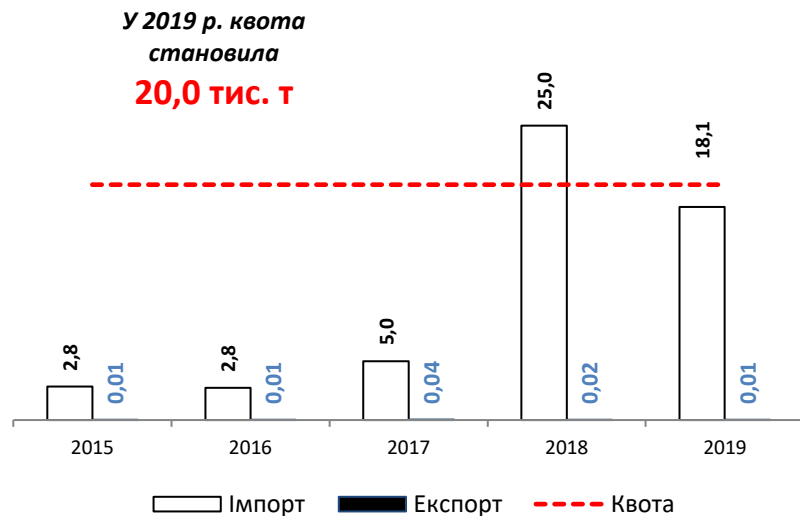

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі свининою свіжою, охолодженою або мороженою з ЄС, тис. т

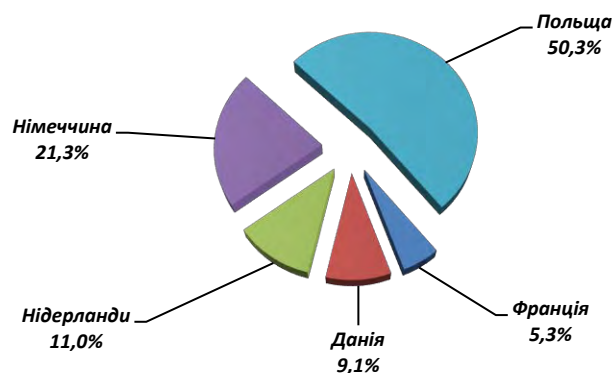

Рис. 2 Географічна структура імпорту Україною свинини свіжої, охолодженої або мороженої у 2019 році

Олія соняшникова

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-імпортер соняшникової олії – у 2018 р. імпорт становив понад 1,5 млн т проти 0,5 млн т експорту.

В загальноєвропейському імпорті соняшникової олії понад 86,0% – олія українського виробництва.

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Україна займає перше місце в світі за експортом соняшникової олії, а країни ЄС є другим (після країн Азії, зокрема Індії) найбільшим ринком для її збуту.

У 2018 р. експорт соняшникової олії до країн ЄС становив лише 1,35 млн т, що на 24,1% менше ніж у 2017 р., **(базова ставка увізного мита 6,4%, преференційна ставка – 2,9%, ставка для України – 0%).**

У 2019 р. експорт цієї продукції до ЄС становив понад 1,9 млн т, що на 41,7% більше ніж у 2018 році. Це найвищий показник за останні 5 років.

Основними імпортерами української олії серед країн ЄС були Нідерланди, Іспанія та Італія, які сумарно закупили 76,1% (понад 1,4 млн т) вітчизняного експорту до країн ЄС (рис. 2).

Імпорт. Україна імпортує з ЄС невелику кількість соняшникової олії для технічного або промислового використання.

У 2019 р. обсяги імпорту даного продукту становили 60 т проти 149 т у 2018 році.

Ціни. У 2019 р. експорт олії здійснювався за середньою ціною 0,72 дол./кг проти 0,74 дол./т у 2018 році.

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. 1,38 млрд дол. США.

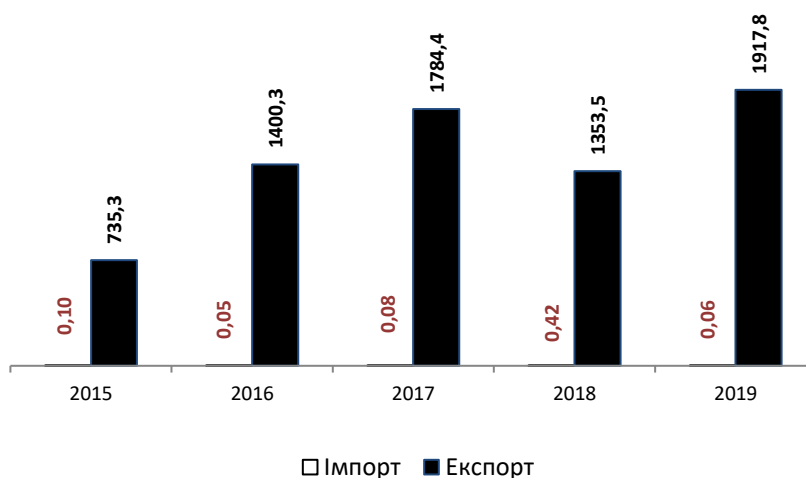

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі олією соняшниковою з ЄС, тис. т

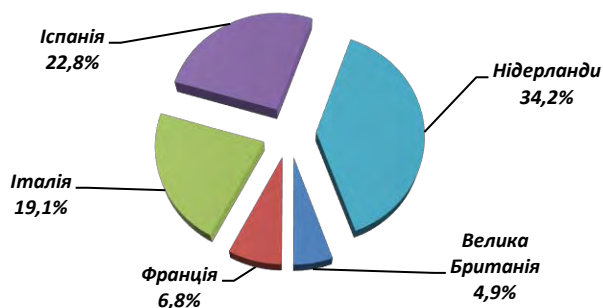

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною олії соняшникової до країн ЄС у 2019 році

Пшениця

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-експортер пшениці – у 2018 р. експорт становив 19,3 млн т проти близько 6,0 млн т імпорту.

Найбільші обсяги пшениці експортовано до Алжиру, Саудівської Аравії, Єгипту, Марокко та Йорданії (відповідно 28,8%, 17,1%, 6,5%, 4,2% та 3,9% від загальноєвропейського експорту даної культури).

Основними постачальниками пшениці на ринок ЄС є Україна (понад 22,0% від загального імпорту ЄС) та Російська Федерація (майже 22,0%).

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом до **950 тис. т** пшениці (**базова ставка увізного мита 95 євро/1000 кг, знижена ставка – 12 євро/1000 кг, в межах тарифної квоти – 0%**). У 2019 р. дана квота на імпорт пшениці становитиме **1045 тис. тонн**.

З 1 жовтня 2017 р. набув чинності Регламент ЄС щодо збільшення обсягів продукції, яку Україна може експортувати до ЄС згідно з Угодою про асоціацію. Підписаний Регламент надає додаткові нульові тарифні квоти обсягом **65,0 тис. т** пшениці.

У 2018 р. експорт пшениці сягнув 1,45 млн т, що на 6,8% більше, ніж у 2017 р., експортна виручка – 254,9 млн дол. США. У 2019 р. до ЄС було експортовано лише 614,5 тис. т пшениці, що на 57,8% менше попереднього року.

Основним імпортером української пшениці серед країн ЄС у 2019 р. була Іспанія, яка закупила 47,5% (291,7 тис. т) вітчизняного експорту до країн ЄС (рис. 2). Необхідно зазначити, що за даними Євростату, Італія та Іспанія – нетто-імпортери пшениці.

Імпорт. Україна імпортує з ЄС невелику кількість пшениці як насіннєвий матеріал.

У 2019 р. обсяги імпорту даного продукту становили понад 2,0 тис. т (в основному з Німеччини та Польща) проти 2,4 тис. т у 2018 році.

Ціни. У 2019 р. пшеницю реалізовували за середньою ціною 188,7 дол./т, що на 7,8% більше ніж у 2018 р. (175,0 дол./т).

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. становило – 114,1 млн дол. США

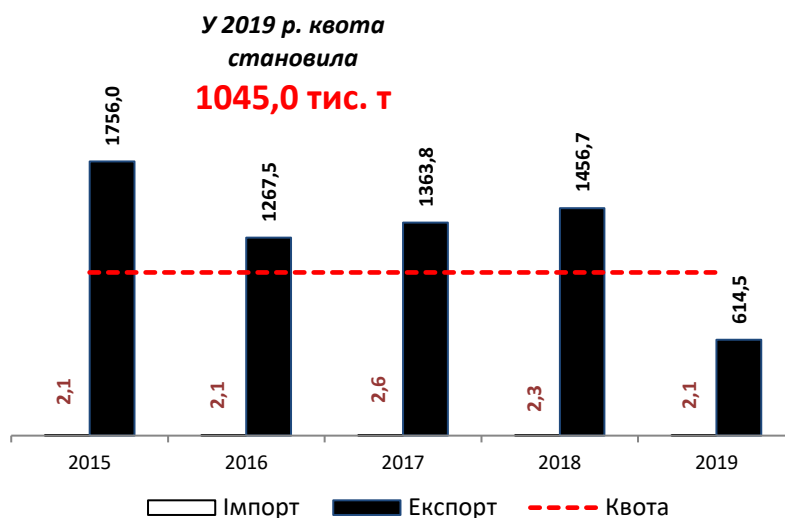

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі пшеницею та сумішню пшениці і жита з ЄС, тис. т

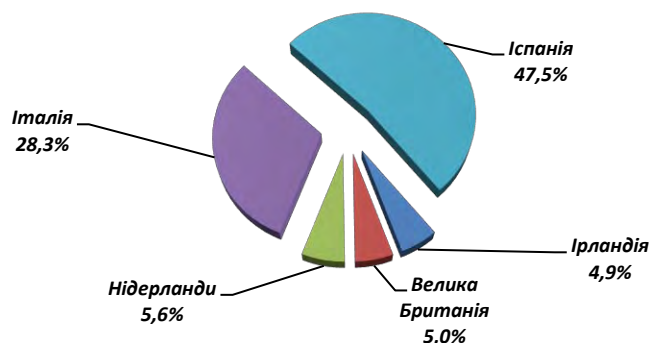

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною пшениці та суміші пшениці й жита до країн ЄС у 2019 році

Кукурудза

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-імпортер кукурудзи – у 2018 р. імпорт становив 21,6 млн т проти понад 2,2 млн т експорту.

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Для України кукурудза – основна експортна культура, а країни ЄС – основний ринок збуту.

Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом **400 тис. т** кукурудзи (**базова ставка увізного мита 94 євро/1000 кг, в межах тарифної квоти – 0%**).

У 2019 р. дана квота на імпорт кукурудзи становитиме **550 тис. т**.

З 1 жовтня 2017 р. набув чинності Регламент ЄС щодо збільшення обсягів продукції, яку Україна може експортувати до ЄС згідно з Угодою про асоціацію. Підписаний Регламент надає додаткові нульові тарифні квоти обсягом **625,0 тис. т** кукурудзи.

У 2019 р. експорт кукурудзи досягнув 15,0 млн т, що на 26,4% більше ніж роком раніше, експортна виручка – понад 2,4 млрд дол. США.

Основними імпортерами української кукурудзи серед країн ЄС були Іспанія та Нідерланди, які сумарно закупили 52,6% (понад 7,8 млн т) вітчизняного експорту до країн ЄС (рис.2). Необхідно зазначити, що за даними Євростату, Іспанія – нетто-імпортер кукурудзи.

Імпорт. Україна імпортує з ЄС невелику кількість кукурудзи як насіннєвий матеріал.

У 2019 р. обсяги імпорту кукурудзи становили 29,5 тис. т, що на 0,1% більше порівняно з 2018 роком.

У 2019 р. основними постачальниками кукурудзи до України були Румунія, Угорщина та Франція (сумарна частка яких становить понад 93,8%).

Ціни. У 2019 р. кукурудзу реалізовували за середньою ціною 160,7 дол./т, що на 0,4% менше ніж у 2018 р. (161,3 дол./т).

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. – 2,3 млрд дол. США.

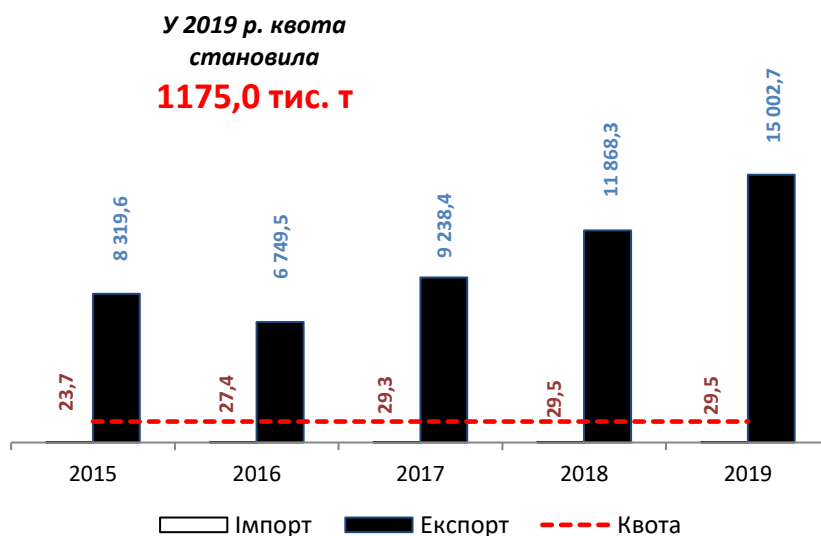

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі кукурудзою з ЄС, тис. т

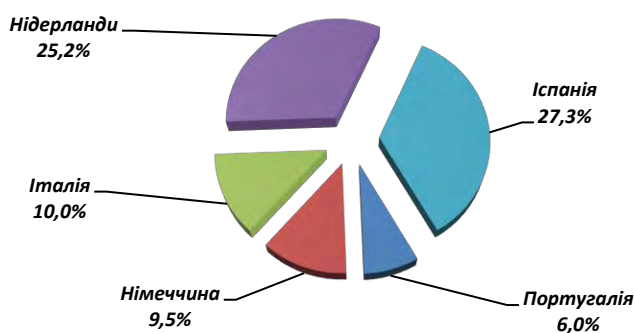

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною кукурудзи до країн ЄС у 2019 році

Мед натуральний

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-імпортер меду натурального – у 2018 р. імпорт становив 207,8 тис. т проти 20,7 тис. т експорту.

Основними постачальниками меду натурального на ринок ЄС є Китай, Україна та Аргентина (відповідно 38,6%, 19,7% та 12,2% від загального імпорту ЄС).

3-поміж країн ЄС, третину обсягів імпорту меду здійснює Німеччина.

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Протягом останнього десятиліття вітчизняні виробники зміцнили позиції на європейському ринку меду – з 2010 р. експорт до країн ЄС зріс майже у 20 разів.

Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом **5 тис. т меду (базова ставка увізного мита 17,3%, в межах тарифної квоти – 0%)**. У 2019 р. обсяг даної квоти становитиме **5,6 тис. т** меду.

З 1 жовтня 2017 р. набув чинності Регламент ЄС щодо збільшення обсягів продукції, яку Україна може експортувати до ЄС згідно з Угодою про асоціацію. Підписаний Регламент надає додаткові нульові тарифні квоти обсягом **2,5 тис. т** меду.

За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, протягом перших 11 днів 2019 р. Україна вичерпала річну квоту на постачання меду до ЄС.

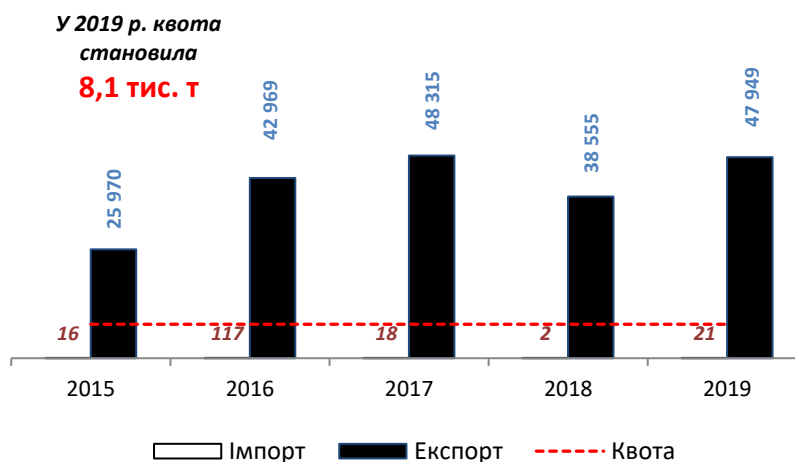
У 2019 р. експорт меду натурального сягнув майже 48,0 тис. т, що на 24,2% більше показника 2018 р., експортна виручка – 87,3 млн дол. США.

До основних імпортерів вітчизняного солодкого продукту серед країн ЄС у 2019 р. входили Німеччина та Польща (сумарно закупили 24,1 тис. т).

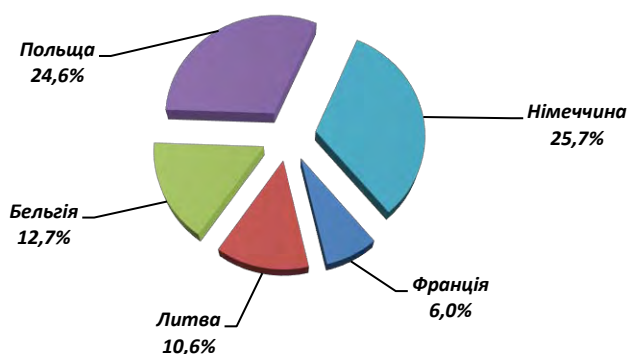
Імпорт. Україна імпортує з ЄС невелику кількість меду натурального. У 2019 р. обсяги імпорту даного продукту становили 21 т (Данія), а у 2018 р. – 2 т (Чехія та Німеччина).

Ціни. У 2019 р. мед експортували за середньою ціною 1,82 дол./кг, що на 10,4% менше ніж у 2018 р. (2,03 дол./кг). Імпорт здійснювався за ціною 2,48 дол./кг, що на 50,5% менше від попереднього року (5,00 дол./кг).

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. – 87,2 млн дол. США.

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі медом натуральним з ЄС, т

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною меду натурального до країн ЄС у 2019 році

Насіння ріпака

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-імпортер насіння ріпака – у 2018 р. імпорт становив понад 4,2 млн т проти 66,9 тис. т експорту.

Основними постачальниками ріпака на ринок ЄС є Україна та Австралія (відповідно 42,3% та майже 37,0% від загального імпорту ЄС).

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Країни ЄС є основним ринком збуту ріпака для України.

Протягом 2018 р. до ЄС було експортовано понад 2,14 млн т насіння ріпака (87,7% вітчизняного експорту даного насіння), що у 2,3 раза більше ніж у 2016 році.

У 2019 р. обсяги експорту насіння ріпака збільшились на 40,2% від рівня 2018 р, та у 3,3 раза від рівня 2016 р., а експортна виручка – 1,2 млрд дол. США.

Основними імпортерами вітчизняного ріпака серед країн ЄС у 2019 р. були Німеччина – понад 1,04 млн т за ціною 408,7 дол./т та Бельгія – 836,7 тис. т за ціною 404,9 дол./т (рис.2).

Імпорт. Україна імпортує з ЄС незначні обсяги насіння ріпаку.

У 2019 р. обсяги імпорту даної культури становили 9,1 тис. тонн. Основними постачальниками насіння ріпаку до України були Польща, Німеччина та Франція.

Ціни. У 2019 р. експорт ріпака здійснювався за середньою ціною 406,6 дол./т, що на 2,6% менше ніж у 2018 р. (417,3 дол./т).

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. – 1,18 млрд дол. США.

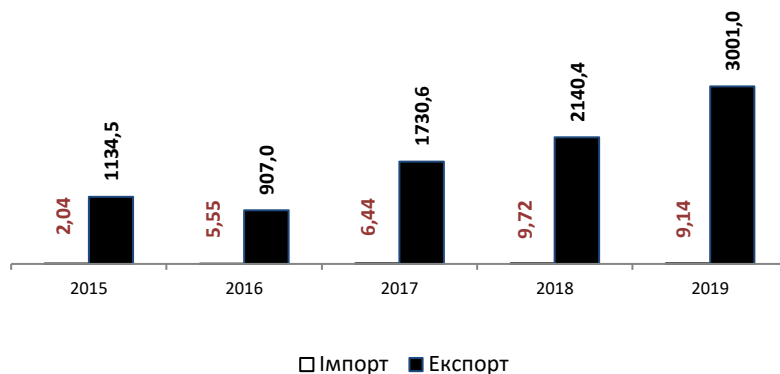

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі насінням ріпака з ЄС, тис. т

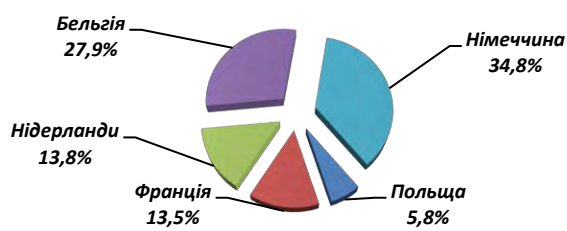

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною насіння ріпака до країн ЄС у 2019 році

Соеві боби

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-імпортер соєвих бобів – у 2018 р. імпорт становив понад 15,1 млн т проти 0,1 млн т експорту.

Основними постачальниками сої на ринок ЄС є США та Бразилія (відповідно 50,8% та 35,7% від загального імпорту ЄС).

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Порівняно з 2015 – 2016 рр., обсяги експорту сої до ЄС у 2017 рр. зросли у 2,2 раза.

У 2018 р. експорт соєвих бобів зменшився на 38,7%, порівняно з 2017 р., а експортна виручка – 200,0 млн дол. США.

У 2019 р., за обсягом експорту сої ринок ЄС поступився країнам Африки та посів третє сходинку.

У 2019 р. з понад 3,6 млн т загальноукраїнського експорту соєвих бобів до ЄС було експортовано 714,2 тис. т, що на 42,8% більше ніж торік, та на 12,5% менше, ніж у 2017 році.

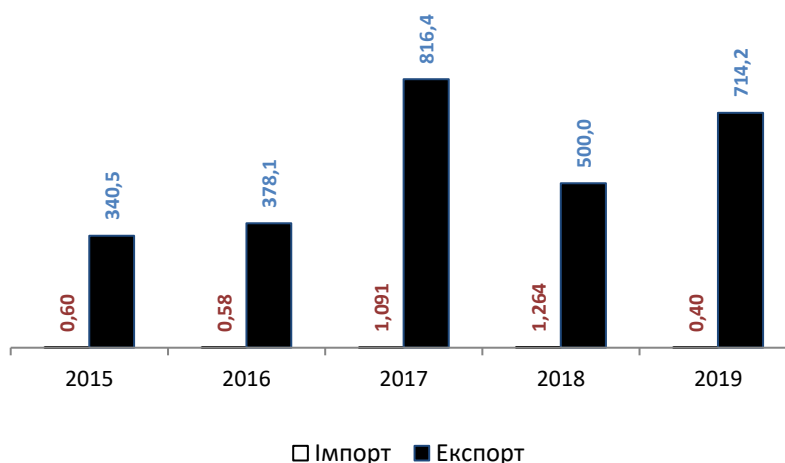
Основні імпортери вітчизняних соєвих бобів серед країн ЄС у 2019 р. – Італія – 193,2 тис. т за ціною 332,5 дол./т та Греція – 165,8 тис. т за ціною 334,4 дол./т (рис.2).

Імпорт. Україна імпортує з ЄС незначні обсяги соєвих бобів.

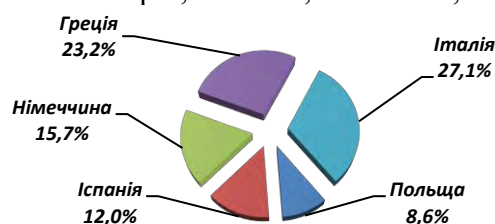
У 2019 р. країнами-постачальниками були Литва, Австрія, Франція та Чехія.

Ціни. У 2019 р. соєві боби експортували за середньою ціною 348,1 дол./т, що на 13,1% менше ніж у 2018 р. (400,0 дол./т).

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. – 248,1 млн дол. США.

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі соєвими бобами з ЄС, тис. т

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною соєвих бобів до країн ЄС у 2019 році

Молокопродукти

Загальні тенденції в ЄС

У 2018 р. виручка ЄС від експорту молокопродуктів становила майже 10,2 млрд євро, імпорт у вартісному вираженні склав 0,58 млрд євро.

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. У 2006 – 2017 рр. Україна експортувала невеликі партії молокопродуктів до ЄС (у 2006 – 2016 рр. – переважно молоко та вершки згущені з додаванням цукру, у 2018 – 2019 рр. – сири та масло вершкове).

Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом **8 тис. т** молока та вершків згущених, **1,5 тис. т** – сухого молока та **1,5 тис. т** – масла вершкового (в межах тарифної квоти ставки мита 0 євро, базові та знижені ставки мита 94,8 – 189,6 євро/100 кг – для масла вершкового, 12,9 – 22,7 євро/100 кг – для молока згущеного та 47,5 – 167,2 євро/100 кг - для сухого молока).

Імпорт. У 2019 р. Україна імпортувала з ЄС молокопродуктів на загальну суму майже 143,2 млн дол. США, що на 62,7% більше рівня 2018 р., та у 5 разів більше показника 2015 року.

У 2019 р. в структурі імпорту молокопродуктів Україною найбільша частка припадала на сири (понад 107,8 млн дол. США), масло вершкове (15,5 млн дол. США), вершки, йогурти та кефір (8,9 млн дол. США).

Основними постачальниками молокопродуктів з країн ЄС у 2019 р. були Польща, Німеччина та Нідерланди, сумарна частка яких становить 69,3% в українському імпорті (рис. 2).

Ціни. У 2019 р. імпорт сирів здійснювався за ціною 4,59 дол./кг, що на 5,9% менше ніж у 2018 р. (4,88 дол./кг); масло вершкове імпортувалось за ціною 4,82 дол./кг, що на 32,7% менше (7,16 дол./кг); молочна сироватка – 1,83 дол./кг, що на 17,4% більше (1,56 дол./кг); вершки, йогурт та кефір – 1,47 дол./кг, що на 9,2% менше (1,62 дол./кг).

Сальдо торгівлі негативне і становило у 2019 р. – мінус 130,4 млн дол. США.

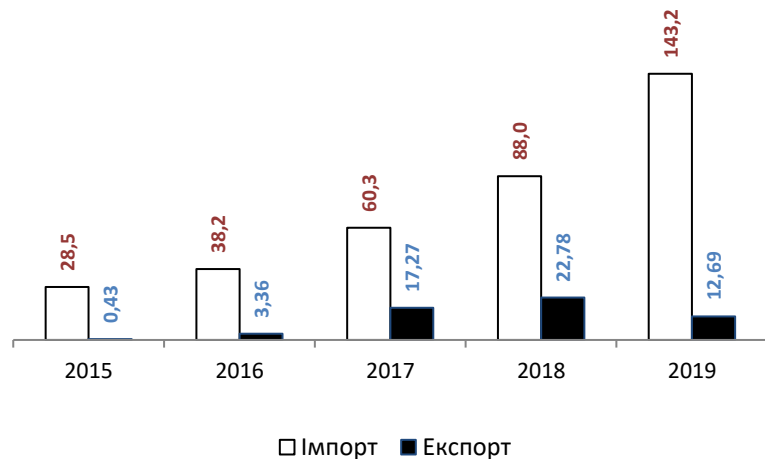

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі молокопродуктами з ЄС, млн дол. США

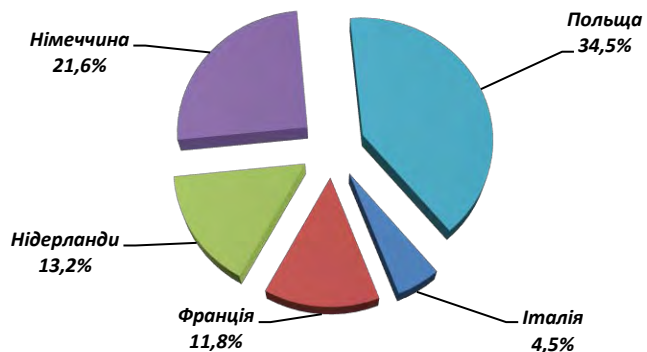

Рис. 2 Географічна структура імпорту Україною молокопродуктів з ЄС у 2019 р., тис. дол. США

Соки

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-імпортер соків – у 2018 р. імпорт становив понад 2,1 млн т проти 0,6 млн т експорту.

Основним постачальником соків на ринок ЄС є Бразилія – понад 62,0% від загального імпорту ЄС.

Найбільшими покупцями соків, виготовлених в країнах ЄС є США (16,9%) та Норвегія (11,8%).

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Основу вітчизняного експорту складають яблучний та виноградний соки.

Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом **10 тис. т соків (в межах тарифної квоти ставка мита 0%, базова та знижена ставки мита для соку яблучного – 14,5% – 20%; соку виноградного – 0% – 40% залежно від виду продукції).**

З 1 жовтня 2017 р. набув чинності Регламент ЄС щодо збільшення обсягів продукції, яку Україна може експортувати до ЄС згідно з Угодою про асоціацію. Підписаний Регламент надає додаткові нульові тарифні квоти обсягом **500 т соку.**

У 2019 р. до ЄС було експортовано 49,8 тис. т соку, що на 2,7% менше ніж у 2018 р., на загальну суму 47,9 млн дол. США.

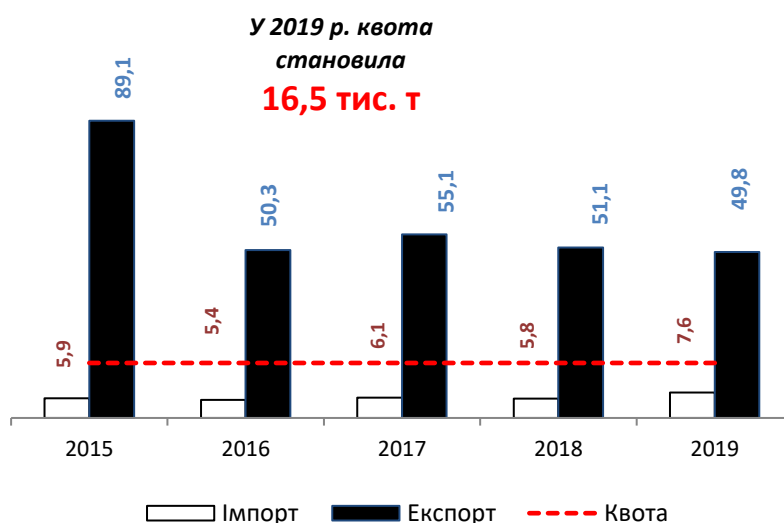
У 2019 р. до ЄС до Польщі було експортовано – 41,2% (20,5 тис. т), Австрії – 36,3% (18,0 тис. т) від загального експорту до країн ЄС (рис.2).

Імпорт. Порівняно з 2015 р., у 2018 р. відбулося зменшення обсягів імпорту соку з ЄС (до 5,8 тис. т).

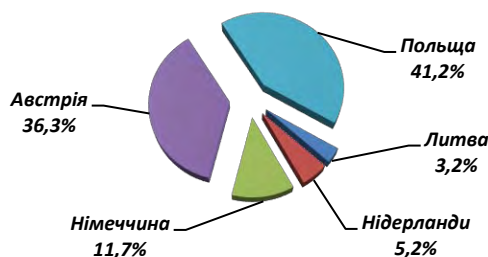
У 2019 р. обсяги імпорту даного продукту зросли на 31,6%, порівняно з попереднім роком та становили 7,6 тис. т (завозились в основному з Нідерландів, Іспанії та Польщі).

Ціни. У 2019 р. соки експортували за середньою ціною 0,96 дол./кг, що на 9,8% менше ніж у 2018 р. (1,07 дол./кг). Імпорт здійснювався за ціною 2,20 дол./кг, що на 17,3% менше ніж попереднього року (2,66 дол./кг).

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. – 31,2 млн дол. США.

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі соком усіх видів з ЄС, тис. т

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною соку усіх видів до країн ЄС у 2019 році

Спирти усіх видів

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-експортер спиртів – у 2018 р. експорт становив понад 1,7 млн т проти 0,9 млн т імпорту.

Основними постачальниками спирту на ринок ЄС є США, Російська Федерація, Куба та Мексика (переважно лікєро-горілчані вироби).

Найбільшим покупцем спирту з країн ЄС є США (понад 26,0% від загального експорту ЄС спирту).

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом 27 тис. т спирту етилового (в межах тарифної квоти ставка мита 0 євро, знижена та базова ставки увізного мита 0,6 – 19,3 євро/гЛ залежно від виду спирту.

У 2019 р. обсяги експорту спиртів зменшився на 6,4% від рівня 2018 р, хоча порівняно з 2015 р., експорт спиртової продукції зріс на 94,7% і становив 21,7 тис. т. У 2019 р., експортні поставки здійснювались переважно до Польщі Латвії.

У структурі експорту спиртів до країн ЄС переважають лікєро-горілчані вироби.

Імпорт. Протягом 2011–2014 рр. імпорт спирту з ЄС майже не змінний у межах 21 – 31,3 тис. т. У 2015 р. обсяги імпорту даної продукції становили 18,3 тис. т, а у 2019 р. – понад 35,0 тис. т, що майже вдвічі перевищує показник 2015 року.

У 2019 р., імпортні поставки здійснювались переважно з Польщі, Великої Британії, Німеччини та Італії.

Ціни. У 2019 р. спирт етиловий неденатурований, з концентрацією спирту менше як 80 об.% експортували за середньою ціною 1,10 дол./кг. Імпорт здійснювався за ціною 3,84 дол./кг, що на 5,8% менше від показника попереднього року (4,04 дол./кг).

Сальдо торгівлі негативне і становило у 2019 р. – мінус 116,1 млн дол. США.

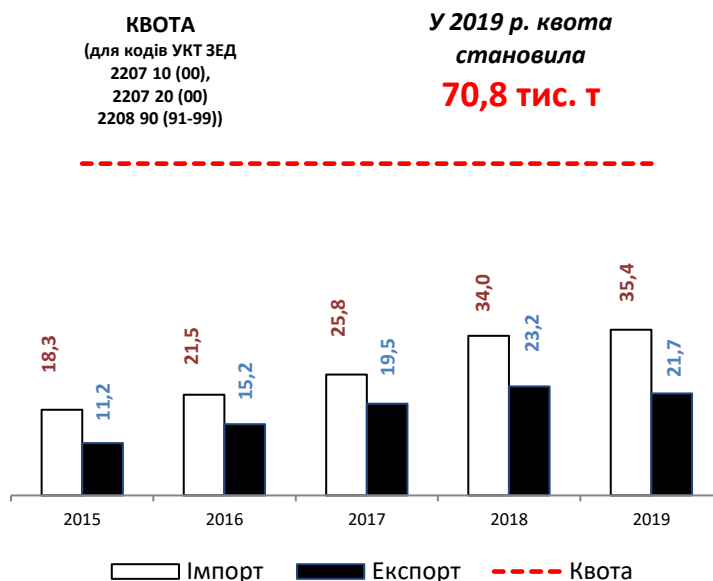

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі спиртом з ЄС (сума кодів УКТ ЗЕД 2207-2208), тис. т

Оброблені томати

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-експортер оброблених томатів – у 2018 р. експорт становив 890,0 тис. т проти 259,5 тис. т імпорту.

Основним постачальником оброблених томатів на ринок ЄС є США (понад 37,0% від загального імпорту ЄС), а найбільшими покупцями даного виду продукції з країн ЄС є США та Японія (сумарно закуповують понад 32,0% від загального експорту ЄС оброблених томатів).

3-поміж країн ЄС, найбільші обсяги експорту оброблених томатів забезпечує Німеччина.

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом **10 тис. т** оброблених томатів.

З 1 жовтня 2017 р. набув чинності Регламент ЄС щодо збільшення обсягів продукції, яку Україна може експортувати до ЄС згідно з Угодою про асоціацію. Підписаний Регламент надає додаткові нульові тарифні квоти обсягом **3,0 тис. т** оброблених томатів.

У 2019 р. до ЄС було експортовано 39,9 тис. т оброблених томатів, що на 3,0% менше порівняно з 2018 роком.

Основним імпортером вітчизняної продукції серед країн ЄС у 2019 р. була Польща (61,2% від обсягів українського експорту до ЄС) (рис.2).

Імпорт. У 2019 р. обсяги імпорту оброблених томатів збільшились на 55,6% порівняно з 2018 р. та становили 3,62 тис. т.

Основним постачальником продукції до України була Італія – 70,2% від загального імпорту даної продукції до країн ЄС.

Ціни. У 2019 р. оброблені томати експортували за середньою ціною 0,81 дол./кг, що на 2,2% менше ніж у 2018 р. (0,82 дол./кг). Імпорт здійснювався за ціною 0,84 дол./кг, що на 1,3% більше від показника попереднього року (0,83 дол./кг).

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. – 29,1 млн дол. США.

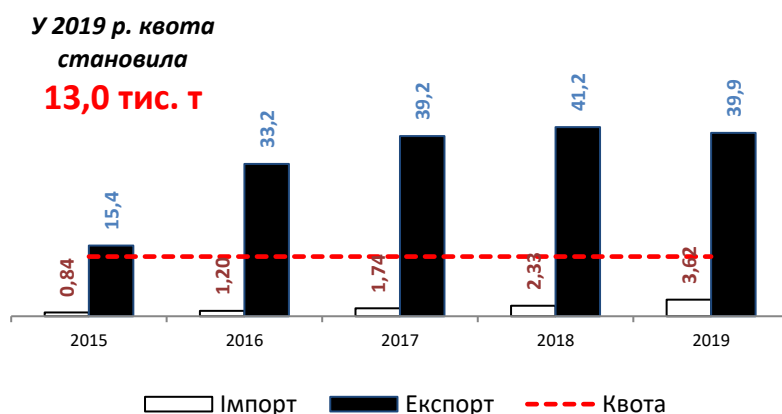

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі обробленими томатами з ЄС, тис. т

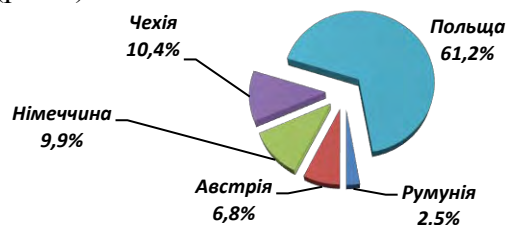

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною оброблених томатів до країн ЄС у 2019 році

Макуха та інші відходи, одержані під час добування рослинних олій

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-імпортер макухи – у 2018 р. імпорт становив 6,3 млн т проти 0,9 млн т експорту.

Основними постачальниками макухи та інших відходів на ринок ЄС є Україна та Індонезія, які сумарно експортують майже 65,5% даної продукції від загального імпорту ЄС.

Найбільші обсяги макухи експортовано до Ізраїлю, Туреччини та Норвегії (відповідно 24,1%, 21,8%, та 18,4% від загальноєвропейського експорту даного товару).

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. У 2019 р. експорт макухи та інших відходів до країн ЄС становив понад 1,8 млн т, що на 17,9% менше ніж у 2018 р., загальною вартістю 362,1 млн дол. США. В структурі українського експорту даного товару до країн ЄС найбільша частка припадає на макуху з насіння соняшнику (понад 90,0%).

Основними імпортерами української макухи серед країн ЄС були Франція, Польща та Іспанія, які сумарно закупили 63,8% (близько 1,2 млн т) вітчизняного експорту до країн ЄС (рис. 2).

Імпорт. Україна імпортує з ЄС невелику кількість макухи та інших відходів, переважно з насіння ріпака.

У 2019 р. імпорт даної продукції становив 1,20 тис. т, основним постачальником була Польща.

Ціни. У 2019 р. макуху реалізовували за середньою ціною 197,8 дол./т, що на 1,4% більше ніж у 2018 р. (195,1 дол./т).

Сальдо торгівлі позитивне і становило у 2019 р. – 361,9 млн дол. США.

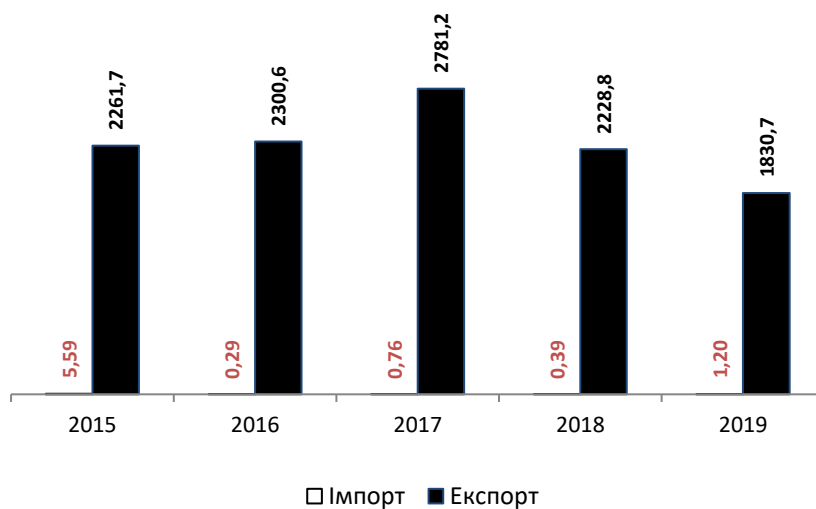

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі макухою та іншими відходами з ЄС, тис. т

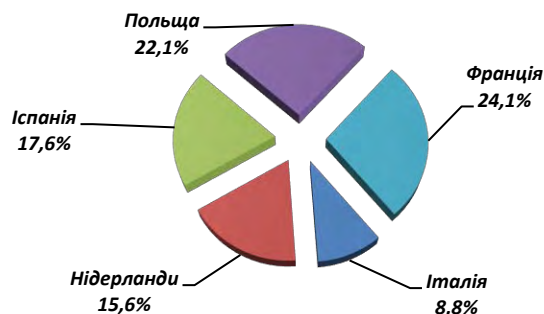

Рис. 2 Географічна структура експорту Україною макухи та інших відходів до країн ЄС у 2019 році

Цитрусові

Загальні тенденції ЄС

ЄС – нетто-імпортер цитрусових – у 2018 р. імпорт становив майже 2,6 млн т проти 0,6 млн т експорту.

Найбільшими покупцями цитрусових з країн ЄС є Швейцарія, Канада, Норвегія та Україна.

Основними постачальниками цитрусових на ринок ЄС є Південна Африка (31,5%) та Єгипет (13,1%).

Торгівля між Україною та ЄС

Імпорт. В середньому кожного року до України завозиться цитрусових в межах 250 – 350 тис. т в основному мандарини, апельсини та лимони. У 2016 р. країни ЄС забезпечили понад 16,0% українського імпорту цитрусових, у 2018 р. – 12,4%, а у 2019 р. лише 11,6%. Для країн ЄС основними конкурентами по збуту цитрусових на українському ринку є Туреччина та Єгипет.

Протягом 2011 – 2013 рр. імпорт цитрусових з країн ЄС коливався в межах 73 – 74 тис. т.

У 2014 – 2019 рр. обсяги імпорту зменшились, і у 2019 р. становили 41,9 тис. т, що на 0,2% більше порівняно з 2018 р., а основними постачальниками цитрусових до України були Іспанія, Італія та Греція (рис. 2).

Ціни. У 2019 р. цитрусові імпортували за середньою ціною 0,88 дол./кг, що на 10,8% більше ніж у 2018 р. (0,79 дол./кг).

Сальдо торгівлі негативне і становило у 2019 р. – мінус 36,7 млн дол. США.

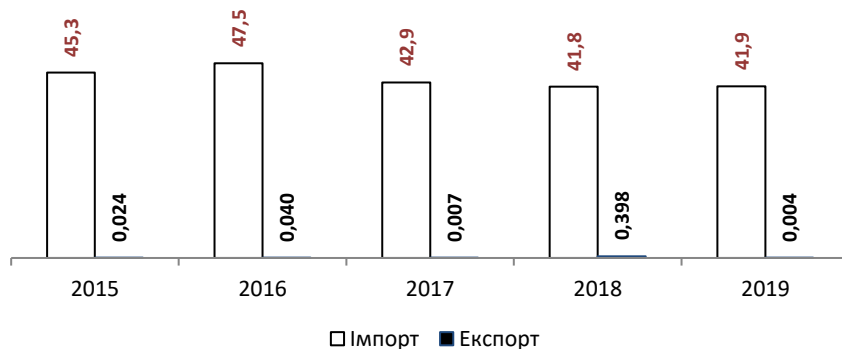

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі цитрусовими з ЄС, тис. т

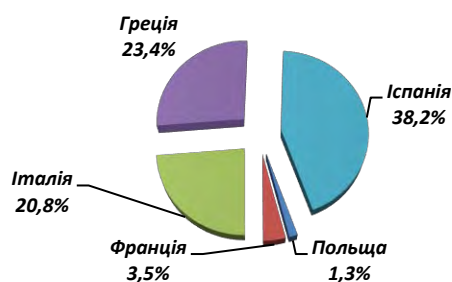

Рис. 2 Географічна структура імпорту Україною цитрусових з ЄС у 2019 році

Солод та пшенична клейковина

Загальні тенденції в ЄС

ЄС – нетто-експортер солоду та пшеничної клейковини. У 2018 р. експорт солоду становив 2,5 млн т проти 0,02 млн т імпорту, а експорт пшеничної клейковини – 372,5 тис. т проти 0,8 тис. т імпорту.

У 2017 р. солод експортувався на всі континенти. Найбільшими експортними ринками даної продукції для ЄС є Японія, В'єтнам, Бразилія, Нігерія та США.

ЄС належить і "левова частка" в світовому експорті пшеничної клейковини. З-поміж країн ЄС найбільші обсяги експорту здійснює Бельгія, Нідерланди, Франція та Велика Британія.

В країнах ЄС вважається доцільним додавання до борошна від 1 до 2% сухої клейковини. При цьому поліпшуються фізичні та реологічні властивості тіста і якість хліба.

Торгівля між Україною та ЄС

Експорт. Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС вітчизняні виробники отримали тарифну квоту обсягом 7 тис. т солоду та пшеничної клейковини (**в межах тарифної квоти ставка мита 0%, базова та знижена ставки мита для солоду – від 131 до 177 євро/т залежно від виду продукції; пшеничної клейковини – 512 євро/т**). Як результат, експорт солоду та пшеничної клейковини у 2018 р. сягнув рекордних 10,1 тис. т, а у 2019 р. – 7,6 тис. т солоду (основним покупцем була Польща).

Імпорт. Протягом 2011 – 2013 рр. відзначається зниження імпорту з ЄС солоду та пшеничної клейковини.

У 2019 р. завезено 8,3 тис. т солоду та пшеничної клейковини, що на 7,2% більше, ніж торік, а основними постачальниками були Німеччина, Польща та Чехія.

Сальдо торгівлі негативне і становило у 2019 р. – мінус 3,4 млн дол. США.

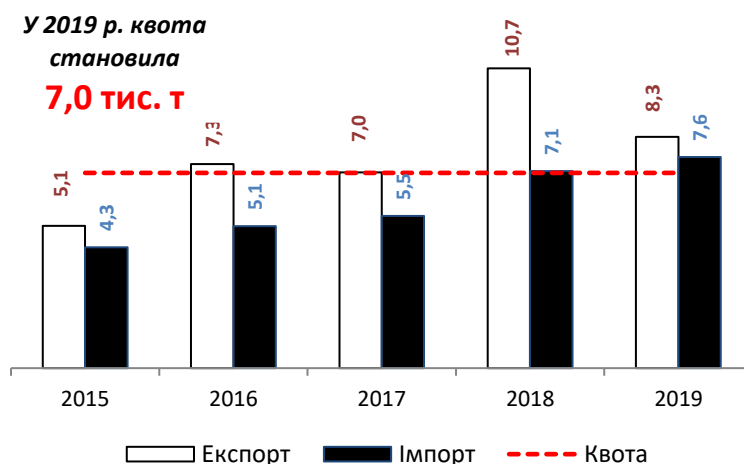

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі солодом та пшеничною клейковиною з ЄС, тис. т

ВИСНОВКИ

В умовах глобалізації світової економіки регулювання зовнішньоторговельною діяльністю здійснюється на корпоративному (обмежується діловою практикою в рамках укладених угод), національному (передбачає застосування тарифних, нетарифних та валютно-кредитних методів регулювання), міжнаціональному та наднаціональному рівнях (двосторонні та багатосторонні угоди, режими торгівлі відповідно концепції СОТ).

Динаміка зовнішньої торгівлі з ЄС переконливо доводить посилення економічних зв'язків між Україною та ЄС, зміцнення позицій продукції АПК вітчизняного виробництва на європейському ринку та привабливість торгівлі з країнами ЄС. Зокрема, експорт агропродовольчими товарами за 2006 – 2017 рр. зріс у 3,7 раза, імпорт – майже у 1,8 раза

У 2019 р. експорт товарів АПК до країн ЄС збільшився на 18,3% порівняно з 2018 р., та на 28,6% порівняно з 2017 роком.

У 2019 р. позитивне сальдо досягло понад 4,3 млрд дол. США, що на 19,9% більше ніж у 2018 році.

Імпорт товарів АПК з ЄС характеризується досить диверсифікованою структурою – частка більшості товарів не перевищує 5,0 % від загального імпорту (цьому перевищили 5% межу лише тютюн та вироби з нього, білкові концентрати та продукти для годівлі тварин).

Вітчизняний експорт продукції АПК характеризується залежністю від декількох основних товарних позицій, що створює небезпеку значних коливань обсягів та вартості експортних поставок.

У 2019 р. 67,0% валютної виручки від експорту товарів АПК забезпечили кукурудза (32,2%), олія соняшникова (18,5%) та насіння ріпаку (16,3%). Макуха та інші відходи олії соняшникової становили 4,8%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Європейської Комісії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/taxation_customs/
4. Офіційний сайт статистичної служби Європейського Союзу (EUROSTAT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>
5. Офіційний сайт Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/>

ДОДАТКИ

Порівняльний аналіз вартісних змін експорту товарів АПК до країн ЄС за 2019 р.

Код	Найменування позиції товару за УКТЗЕД	2019 р.			2018 р.			Вартість за ціною 2018 р. та обсягами 2019 р.	Наслідки зміни вартості обсягів експорту 2019 р. за цінами 2018 р.	
		Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг	Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг		2019 р. до 2018 р.	
									Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т
101	Коні, віслюки, живі	224	6	37,33	83	12	6,92	42	183	-6
106	Інші тварини, живі	601	186	3,23	551	164	3,36	625	-24	22
201	М'ясо великої рогатої худоби, свіже або охолоджене	23	5	4,60	29	6	4,83	24	-1	-1
203	Свинина	95	14	6,79	84	16	5,25	74	22	-2
207	М'ясо та їстівні субпродукти птиці	194786	114726	1,70	234302	105468	2,22	254869	-60083	9258
210	М'ясо та субпродукти	3266	1285	2,54	3109	857	3,63	4662	-1396	428
303	Риба морожена	557	248	2,25	1016	396	2,57	636	-79	-148
304	Філе рибне та інше м'ясо риб	21635	3498	6,18	16103	2598	6,20	21681	-46	900
305	Риба сушена, солена, копчена	794	154	5,16	1319	217	6,08	936	-142	-63
307	Молюски	713	293	2,43	136	93	1,46	428	285	200
401	Молоко та вершки, не згущені	1127	1014	1,11	3230	1318	2,45	2485	-1358	-304
402	Молоко та вершки, згущені	3157	1344	2,35	1697	729	2,33	3129	28	615
403	Маслянка, ферментовані або сквашені молоко та вершки	773	966	0,80	390	494	0,79	763	10	472
404	Молочна сироватка	412	540	0,76	278	420	0,66	357	55	120
405	Масло вершкове	7179	1744	4,12	17069	3682	4,64	8085	-906	-1938
406	Сири	39	5	7,80	113	23	4,91	25	14	-18
407	Яйця птиці в шкаралупі	9084	9572	0,95	2854	2752	1,04	9927	-843	6820
408	Яйця птиці без шкаралупи	8512	3198	2,66	12413	3352	3,70	11843	-3331	-154
409	Мед натуральний	87293	47949	1,82	78300	38555	2,03	97378	-10085	9394
504	Кишки, сечові міхури, шлунки тварин	2377	995	2,39	1767	701	2,52	2508	-131	294
505	Шкурки та інші частини птахів	2979	1979	1,51	2743	1652	1,66	3286	-307	327
511	Інші продукти тваринні	1415	536	2,64	1378	449	3,07	1645	-230	87

Код	Найменування позиції товару за УКТЗЕД	2019 р.			2018 р.			Вартість за ціною 2018 р. та обсягами 2019 р.	Наслідки зміни вартості обсягів експорту 2019 р. за цінами 2018 р.	
		Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг	Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг		2019 р. до 2018 р.	
									Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т
602	Інші живі рослини; міцелій грибів	865	1016	0,85	731	1164	0,63	638	227	-148
603	Зрізані квітки та пуп'янки	919	71	12,94	496	31	16,00	1136	-217	40
604	Листя, гілки, трави, мохи та лишайники	300	166	1,81	198	68	2,91	483	-183	98
701	Картопля	14	21	0,67	9	25	0,36	8	6	-4
702	Помідори	2596	1751	1,48	3514	2642	1,33	2329	267	-891
703	Цибуля	3360	9396	0,36	5119	13468	0,38	3571	-211	-4072
704	Капуста	1671	5393	0,31	241	1448	0,17	898	773	3945
706	Морква, ріпа, столові буряки, редька, селера	722	1169	0,62	315	838	0,38	439	283	331
707	Огірки, корнішони	3377	3222	1,05	4104	3181	1,29	4157	-780	41
708	Бобові овочі	7398	38100	0,19	16887	85926	0,20	7488	-90	-47826
709	Інші овочі свіжі або охолоджені	3715	2042	1,82	4649	2054	2,26	4622	-907	-12
710	Овочі морожені	4997	2024	2,47	5054	2896	1,75	3532	1465	-872
711	Овочі консервовані для тимчасового зберігання	784	181	4,33	721	215	3,35	607	177	-34
712	Овочі сушені	453	126	3,60	570	72	7,92	998	-545	54
713	Овочі бобові сушені	41298	157800	0,26	51078	212527	0,24	37925	3373	-54727
802	Інші горіхи	64552	18386	3,51	61350	13870	4,42	81325	-16773	4516
805	Цитрусові	24	4	6,00	422	398	1,06	4	20	-394
806	Виноград	13	22	0,59	10	13	0,77	17	-4	9
807	Дині, кавуни і папайя	2247	13345	0,17	2723	16094	0,17	2258	-11	-2749
808	Яблука, груші та айва	3823	9598	0,40	5051	10132	0,50	4785	-962	-534
809	Абрикоси, вишні, черешні, персики, сливи	356	288	1,24	293	227	1,29	372	-16	61
810	Інші плоди, свіжі	10047	3348	3,00	6661	2788	2,39	7999	2048	560
811	Плоди та горіхи, сирі або варені, морожені	77965	44976	1,73	74386	45736	1,63	73150	4815	-760

Код	Найменування позиції товару за УКТЗЕД	2019 р.			2018 р.			Вартість за ціною 2018 р. та обсягами 2019 р.	Наслідки зміни вартості обсягів експорту 2019 р. за цінами 2018 р.	
		Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг	Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг		2019 р. до 2018 р.	
									Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т
813	Плоди сушені, крім плодів товарних позицій 0801-0806; суміші горіхів	2458	880	2,79	2009	652	3,08	2712	-254	228
901	Кава; кавова шкаралупа; замітники кави	192	18	10,67	441	59	7,47	135	57	-41
902	Чай	1295	176	7,36	1406	213	6,60	1162	133	-37
909	Насіння анісу, бодяну, фенхелю, коріандру; ягоди ялівцю	1366	1435	0,95	1554	2328	0,67	958	408	-893
910	Імбир, шафран, тим'ян, лаврове листя, каррі	43	9	4,78	29	13	2,23	20	23	-4
1001	Пшениця	115964	614508	0,19	254943	1456747	0,18	107544	8420	-842239
1002	Жито	732	4516	0,16	9179	62584	0,15	662	70	-58068
1003	Ячмінь	75908	455834	0,17	25503	137366	0,19	84629	-8721	318468
1004	Овес	732	2141	0,34	415	1466	0,28	606	126	675
1005	Кукурудза	2411309	15002679	0,16	1914374	11868296	0,16	2419955	-8646	3134383
1006	Рис	715	1303	0,55	544	876	0,62	809	-94	427
1007	Сорго зернове	12434	74257	0,17	11270	71904	0,16	11639	795	2353
1008	Гречка, просо; інші зернові культури	11485	34831	0,33	6877	20005	0,34	11974	-489	14826
1101	Борошно пшеничне	993	3304	0,30	3155	14463	0,22	721	272	-11159
1102	Борошно із зерна інших зернових культур	468	510	0,92	461	540	0,85	435	33	-30
1103	Крупи та гранули із зерна зернових культур	990	1544	0,64	870	1712	0,51	785	205	-168
1104	Зерно зернових культур	13661	20215	0,68	12196	20180	0,60	12217	1444	35
1106	Борошно, крупи та порошок із сушених бобів	105	137	0,77	87	186	0,47	64	41	-49
1107	Солод, обсмажений або необсмажений	3079	8290	0,37	4229	10748	0,39	3262	-183	-2458

Код	Найменування позиції товару за УКТЗЕД	2019 р.			2018 р.			Вартість за ціною 2018 р. та обсягами 2019 р.	Наслідки зміни вартості обсягів експорту 2019 р. за цінами 2018 р.	
		Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг	Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг		2019 р. до 2018 р.	
									Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т
1108	Крохмалі; інулін	4385	10523	0,42	4048	9982	0,41	4267	118	541
1201	Соєві боби	248615	714165	0,35	200001	499960	0,40	285690	-37075	214205
1204	Насіння льону	4840	8707	0,56	3223	6124	0,53	4582	258	2583
1205	Насіння свиріпи або ріпаку	1220371	3001040	0,41	893251	2140423	0,42	1252408	-32037	860617
1206	Насіння соняшнику	14354	29785	0,48	13991	25394	0,55	16410	-2056	4391
1207	Насіння та плоди інших олійних культур	25944	25582	1,01	25331	22127	1,14	29286	-3342	3455
1208	Борошно з насіння чи плодів олійних культур	10	13	0,77	32	55	0,58	8	2	-42
1209	Насіння, плоди та спори для сівби	11079	8347	1,33	11343	9617	1,18	9845	1234	-1270
1210	Шишки хмелю; лупулін	255	19	13,42	848	80	10,60	201	54	-61
1211	Рослини для парфумерії, медицини, інсектицидів	11523	4209	2,74	10280	3609	2,85	11989	-466	600
1212	Плоди ріжкового дерева, водорості, цукрові буряки, тростина	734	793	0,93	1212	919	1,32	1046	-312	-126
1214	Кормові коренеплоди, сіно та аналогічні кормові продукти	2003	7537	0,27	3948	14286	0,28	2083	-80	-6749
1302	Соки, екстракти, пектини, клеї рослинні	160	29	5,52	274	34	8,06	234	-74	-5
1401	Матеріали рослинні для плетіння	983	3846	0,26	761	3532	0,22	829	154	314
1404	Інші матеріали рослинного походження	50394	617270	0,08	32088	517224	0,06	38295	12099	100046
1501	Жир свинячий і свійської птиці, крім 0209, 1503	4558	10102	0,45	870	1684	0,52	5219	-661	8418
1502	Жир великої рогатої худоби, овечий, козячий, крім 1503 00	237	379	0,63	122	245	0,50	189	48	134
1507	Олія соєва	103291	160860	0,64	61129	88509	0,69	111098	-7807	72351

Код	Найменування позиції товару за УКТЗЕД	2019 р.			2018 р.			Вартість за ціною 2018 р. та обсягами 2019 р.	Наслідки зміни вартості обсягів експорту 2019 р. за цінами 2018 р.	
		Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг	Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг		2019 р. до 2018 р.	
									Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т
1512	Олії соняшникова, сафлорова або бавовняна	1382347	1917753	0,72	1006685	1353452	0,74	1426407	-44060	564301
1514	Олії свиріпова, ріпакова, гірчична	45192	55872	0,81	60408	76961	0,78	43855	1337	-21089
1515	Інші нелеткі жири і олії рослинні	2064	317	6,51	3197	1932	1,65	525	1539	-1615
1516	Жири, масла, олії, хімічно перетворені без обробки	153	174	0,88	161	167	0,96	168	-15	7
1517	Маргарин	4536	5930	0,76	8649	10315	0,84	4972	-436	-4385
1518	Жири, масла і олії піддані хімічній модифікації	1351	2032	0,66	695	968	0,72	1459	-108	1064
1521	Воски рослинні, віск бджолиний, інших комах	1067	159	6,71	1870	268	6,98	1109	-42	-109
1601	Ковбаси та аналогічні вироби з м'яса	50	7	7,14	50	11	4,55	32	18	-4
1602	Інші готові чи консервовані м'ясопродукти	1460	572	2,55	2254	792	2,85	1628	-168	-220
1604	Готова або консервована риба; ікра	584	183	3,19	841	204	4,12	754	-170	-21
1605	Готові або консервовані ракоподібні, молюски	114	31	3,68	23	8	2,88	89	25	23
1701	Цукор з цукрової тростини або з цукрових буряків у твердому стані	16146	46347	0,35	19504	55582	0,35	16263	-117	-9235
1702	Інші цукри у твердому стані, сиропи; мед штучний	455	1077	0,42	915	2255	0,41	437	18	-1178
1703	Патока	3400	33998	0,10	3462	36343	0,10	3239	161	-2345
1704	Кондитерські вироби з цукру без вмісту какао	53998	29353	1,84	44989	22674	1,98	58241	-4243	6679
1803	Какао-паста	4364	1277	3,42	3970	1205	3,29	4207	157	72

Код	Найменування позиції товару за УКТЗЕД	2019 р.			2018 р.			Вартість за ціною 2018 р. та обсягами 2019 р.	Наслідки зміни вартості обсягів експорту 2019 р. за цінами 2018 р.	
		Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг	Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг		2019 р. до 2018 р.	
									Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т
1805	Какао-порошок, без цукру	120	38	3,16	181	66	2,74	104	16	-28
1806	Шоколад	54616	21188	2,58	47078	17696	2,66	56368	-1752	3492
1901	Екстракти солодові; готові харчові продукти без/з какао	1965	1019	1,93	5863	3121	1,88	1914	51	-2102
1902	Вироби з тіста без дріжджів; кукуруз	30906	15384	2,01	26410	14132	1,87	28750	2156	1252
1904	Готові харчові вироби, одержані шляхом здуття або смаження зерна	4019	3585	1,12	2517	2328	1,08	3876	143	1257
1905	Хлібобулочні вироби, рисовий папір	58730	37540	1,56	44194	30768	1,44	53921	4809	6772
2001	Овочі, приготовлені або консервовані, з оцтом	3123	3816	0,82	2984	3992	0,75	2852	271	-176
2002	Томати, приготовлені або консервовані без оцту	32179	39933	0,81	33931	41180	0,82	32904	-725	-1247
2005	Інші овочі, приготовлені чи консервовані без оцту, неморожені	2008	1306	1,54	1612	1186	1,36	1775	233	120
2007	Варення, джеми, желе, мармелад	1467	468	3,13	519	369	1,41	658	809	99
2008	Плоди, горіхи, приготовлені чи консервовані іншим способом	2335	1271	1,84	2227	1118	1,99	2532	-197	153
2009	Соки плодів чи овочеві, незброджені, без спирту	47943	49755	0,96	54590	51127	1,07	53125	-5182	-1372
2101	Екстракти, есенції та концентрати кави, чаю або мате	15425	5073	3,04	4090	1365	3,00	15200	225	3708
2102	Дріжджі	16281	31546	0,52	17470	32550	0,54	16931	-650	-1004

Код	Найменування позиції товару за УКТЗЕД	2019 р.			2018 р.			Вартість за ціною 2018 р. та обсягами 2019 р.	Наслідки зміни вартості обсягів експорту 2019 р. за цінами 2018 р.	
		Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг	Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг		2019 р. до 2018 р.	
									Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т
2103	Готові соуси та продукти для їх приготування, добавки, приправи, гірчиця	9147	7318	1,25	8657	7661	1,13	8269	878	-343
2104	Супи чи бульйони	472	222	2,13	524	245	2,14	475	-3	-23
2105	Морозиво та інші види харчового льоду	3992	1587	2,52	2688	1143	2,35	3732	260	444
2106	Інші харчові продукти	11021	5775	1,91	12688	5449	2,33	13447	-2426	326
2201	Води, без додання цукру; лід та сніг	318	9898	0,03	246	16104	0,02	151	167	-6206
2202	Води, з доданням цукру	8331	18553	0,45	6966	16500	0,42	7833	498	2053
2203	Пиво із солоду	5683	20238	0,28	5222	21658	0,24	4880	803	-1420
2204	Вина виноградні; сусло виноградне	2015	3498	0,58	3849	4369	0,88	3082	-1067	-871
2206	Інші зброджені напої	151	226	0,67	162	250	0,65	146	5	-24
2207	Спирт етиловий, неденатурований, 80 об.% чи більше	3997	7363	0,54	3459	6489	0,53	3925	72	874
2208	Спирт етиловий, неденатурований, менш 80 об.%	15796	14384	1,10	17846	16753	1,07	15322	474	-2369
2301	Борошно, крупи та гранули з м'яса, риби, ракоподібних, молюсків	423	953	0,44	86	166	0,52	494	-71	787
2302	Висівки, кормове борошно	2739	21162	0,13	2920	22691	0,13	2723	16	-1529
2303	Відходи і залишки від виробництва цукру, крохмалю; жом, багаса (жом цукрової тростини)	14960	69489	0,22	15927	81445	0,20	13589	1371	-11956
2304	Макуха, тверді відходи від вилучення соєвої олії	138928	383123	0,36	61824	163706	0,38	144687	-5759	219417

Код	Найменування позиції товару за УКТЗЕД	2019 р.			2018 р.			Вартість за ціною 2018 р. та обсягами 2019 р.	Наслідки зміни вартості обсягів експорту 2019 р. за цінами 2018 р.	
		Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг	Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т	Ціна, дол./кг		2019 р. до 2018 р.	
									Вартість, тис. дол. США	Вага нетто, т
2306	Макуха, тверді відходи від вилучення рослинних жирів і олій, крім 2304, 2305	362156	1830650	0,20	434839	2228776	0,20	357164	4992	-398126
2308	Продукти, відходи рослинного походження для годівлі тварин	922	4230	0,22	1022	4873	0,21	887	35	-643
2309	Продукти для годівлі тварин	4932	4218	1,17	3518	3128	1,12	4744	188	1090
2402	Сигари, сигарилли та сигарети, цигарки	5435	354	15,35	6400	561	11,41	4039	1396	-207
2501	Сіль та хлорид натрію чистий; вода морська	22792	840920	0,03	23642	875245	0,03	22715	77	-34325
ВСЬОГО		7478692	-	-	6319290	-	-	-	-205904	4048404
Можлива виручка від експорту (за цінами 2018 р.)									63244	5591632
Недоотриманий прибуток (за цінами 2018 р.)									-269148	-1543228

Науково-аналітичне видання

Демчак Іван Микитович
Митченко Олександр Олександрович
Трофімова Ганна Василівна
Майданюк Оксана Едуардівна

Україна – ЄС: тенденції торгівлі агропродовольчими товарами

Редактор: Г. Г. Руденко

Научно-аналитическое издание содержит информацию об исследовании состояния внешней торговли агропродовольственными товарами по УКТ ВЭД между Украиной и странами Европейского Союза. В издании обобщена информация об объемах и динамике экспорта - импорта агропродовольственных товаров, проанализированы товарная и географическая структура этих товаров, а также использование тарифных квот.

The scientific and analytical publication contains information on the study of the state of foreign trade in agro-food products under the Ukrainian Foreign Ministry between Ukraine and the countries of the European Union. The publication summarizes the volume and dynamics of exports - imports of agricultural products, analyzed its product and geographic structure, as well as the use of tariff quotas.

Підписано до друку 25.01.2018 р. Формат 70x108/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 0,6. Наклад 300 прим.

Український науково-дослідний інститут продуктивності агропромислового комплексу
Міністерства аграрної політики та продовольства України,
03035, Київ – 35, Солом'янська площа, 2
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК №1375 від 28.05.2003 р.